

DENİZ KAPLUMBAĞALARI DENİZEL HABİTATLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ÇALIŞTAYI

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü
Demre, Antalya

22-23 Ekim 2021

“Çalıştay TÜBİTAK 118Y431 nolu proje tarafından kısmen desteklenmiştir.”

DÜZENLEYEN KURUMLAR

- ÇOMÜ DEKUM
- WWF-Türkiye
- Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü

KATKI SAĞLAYAN KURUMLAR

- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Avcılık ve Kontrol Daire Başkanlığı

DÜZENLEME KURULU

- **ŞÜKRAN YALÇIN ÖZDİLEK**, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Deniz Kaplumbağaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Çanakkale, sozdilek@comu.edu.tr
- **BEKTAŞ SÖNMEZ**, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Suşehri Timur Karabal MYO, Suşehri, Sivas, bektass@gmail.com
- **AYTAÇ ALTIN**, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Deniz Kaplumbağaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Çanakkale, aytacaltin@gmail.com
- **AYŞE ORUÇ**, WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı), İstanbul, aoruc@wwf.org.tr
- **SERKAN ERKAN**, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü, Demre Antalya, serkan.erkantarimorman.gov.tr

Sekreteryaya - İletişim: **DR. AYTAÇ ALTIN**

Eposta: aytacaltin@gmail.com

Telefon: 0 555 828 81 82

AMAÇ

■ Akdeniz Havzası'nın doğu kıyılarını üreme amaçlı kullanan deniz kaplumbağalarının (*Caretta caretta* ve *Chelonia mydas*) karmaşık bir yaşam öyküleri vardır. Yuvalama ve embriyonik gelişimin meydana geldiği karasal üreme habitatlarından kıyı sularındaki (neritik bölge) ve açık okyanustaki (okyanus bölgesi) büyüme, gelişme, kışlama, yazlama ve besin arama habitatlarına kadar çeşitli ekosistemleri kapsayan yaşam öyküsüne sahiptirler. Yaşamlarının %99'unu geçirdikleri denizel alanlar genç ve yetişkin kaplumbağalar açısından önemlidir. Daha kolay izlenebilir olması nedeniyle koruma altındaki bu türlerin karasal habitatları hem koruma hem de izleme açısından çok iyi tanımlanmasına rağmen, denizel habitatları hakkında sınırlı bilgiler bulunmaktadır. Bu türlerin neslinin devamı için denizel habitatların çok iyi tanımlanması, izlenmesi ve koruma önlemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, bu çalıştay, deniz kaplumbağalarının Doğu Akdeniz'deki denizel habitatları, tehditleri ve koruma durumu ile ilgili veri boşluklarını tanımlamayı amaçlamaktadır. Çalıştay ayrıca, Akdeniz'deki deniz kaplumbağası habitatlarının izlenmesi ve raporlanması konusunda ortak bir çalışma grubu ile bir yol haritası oluşturmayı da hedeflemektedir.

İÇERİK

■ **Çalışmanın birinci amacı**, Doğu Akdeniz’de denizel beslenme alanları ve göç yollarının mevcut durumu konusunda yapılmış çalışmalarını ele alarak deniz kaplumbağalarının olası denizel habitatlarının dökümünü çıkarmaktır. Bu kapsamda deniz kaplumbağalarının denizel habitatlarının araştırılmasına dair yöntemler yandaki başlıklar altında ele alınacaktır;

1. Kıyıya vurmuş ölü deniz kaplumbağaları,
2. Hedef dışı avcılık,
3. Kararlı izotop analizi,
4. Uydu cihazı ile izleme,
5. Yakala/Markala/Tekrar Yakala,
6. Denizel biyolojik çeşitlilik izleme çalışmaları,
7. Diğer

■ Çalıştayın ikinci amacı;

Doğu Akdeniz'deki mevcut deniz koruma alanlarının ulusal, uluslararası ve bölgesel koruma statülerini deniz kaplumbağa olası denizel habitatlarını göz önüne alarak değerlendirmektir. Bu kapsamda deniz kaplumbağalarının denizel habitatlarını koruma stratejileri aşağıda belirtilen başlıklar altında ele alınacak ve ayrıca araştırma ve koruma gereklilikleri tartışılacaktır.

1. Deniz korunma alanları
2. Ulusal (Türkiye) ve bölgesel yasal düzenlemeler

■ **Çalıştayın üçüncü amacı ise;** Doğu Akdeniz'de deniz kaplumbağalarının mevcut denizel habitatlarındaki bilimsel veri boşlukları ile mekânsal koruma statülerindeki boşlukları değerlendirmek üzere öncelikle yandaki sorulara cevap bularak tüm çalıştay çıktılarını raporlamak ve ilgi gruplarına dağıtmaktır. Bu kapsamda cevaplanması ve raporlanması beklenen sorular yandaki ana başlıklar altında listelenmiştir:

1. BİLİMSEL BOŞLUKLAR

- Deniz kaplumbağalarının denizel habitatları konusundaki başlıca eksiklikler nelerdir?
- Deniz kaplumbağalarının denizel habitatları konusundaki başlıca yürütülen araştırmalar bu eksiklikleri kapatabilecek midir? Neden?
- Deniz kaplumbağalarının denizel habitatlarındaki boşlukların kapatılmasında ekonomik ve uygulanabilir olması açısından ne tür bilimsel çalışmalar yapılması önerilir?
- Konu uzmanlıkları göz önüne alındığında bu açığın kapatılmasında hangi farklı bilimsel disiplinlerle iş birliği kurulabilir?

2. YASAL BOŞLUKLAR

- Deniz kaplumbağası koruma alanları ile ilgili ulusal ölçekte mevcut tedbirler yeterli midir? Bu konuda yasal boşluklar bulunmakta mıdır?
- Deniz kaplumbağası koruma alanları hakkındaki bölgesel tedbirler yeterli midir? Bu konuda uluslararası işbirliklerine ihtiyaç bulunmakta mıdır?

3. PLANLAMA

- Denizel habitatlar açısından bu habitatların izlenmesi gerekliliği var mıdır? Bunun için nasıl yöntemler önerilir?
- Denizel habitat ve koruma statüleri hakkında gelecek yıllarda yapılacak çalışmalar için Çalıştay Komitesi nasıl bir yol haritası önerebilir? Bu yol haritasının kapsamı ve zaman çizelgesi şema halinde gösterilebilir mi?

PROGRAM (TASLAK)

22 EKİM 2021 CUMA

1. 9:00-10:00 Açılış konuşmaları
2. 10:00-10:30 Hedef dışı avcılık
3. 10:30-11:00 Kıyıya ölü vuran kaplumbağalar-
4. 11:00-11:30 Kahve molası
5. 11:30-12:00 Kararlı İzotop Analizi
6. 12:00-12:30 Uydu cihazı ile izleme
7. 12:30-13:00 Markalama/yakalama
8. 13:00-14:30 Öğle Yemeği
9. 14:30-15:00 Denizel Biyoçeşitlilik
10. 15:00-15:30 Deniz Koruma Alanları
11. 15:30-16:00 Denizel habitatların korunmasına yönelik ulusal mevzuat-
12. 16:00-16:30 Çay-Kahve molası
13. 16:30-17:00 Denizel habitatların korunmasına yönelik uluslararası ve bölgesel mevzuat
14. 17:00-17:30 Çalıştay değerlendirme sorularına dair anket uygulaması
15. 17:30-18:00 Çalıştay ilk gün çıktılarının değerlendirilmesi ve raporlanması
16. 21:00 Kokteyl

23 EKİM 2021 CUMARTESİ

- 1- 9:00-10:30 Çalıştay sonuçlarının değerlendirilmesi ve raporlanması- Bilimsel Boşluklar
- 2- 10:30-11:00 Çay Kahve molası
- 3- 11:00-12:00 Çalıştay sonuçlarının değerlendirilmesi ve raporlanması- Yasal Boşluklar
- 4- 12:00 -13:00 Çalıştay sonuçlarının değerlendirilmesi ve raporlanması- Planlama ve Kapanış
- 5- 13:30 Aziz (St.) Nikolaos Anıt Müzesi (Noel Baba) ve Likya Uygarlıkları Müzesi gezisi